

Sarajevo, 11.11.2019. godine

SEDMIČNI PREGLED KRETANJA NA GLOBALNIM FINANSIJSKIM TRŽIŠTIMA
04.11.2019.- 08.11.2019.

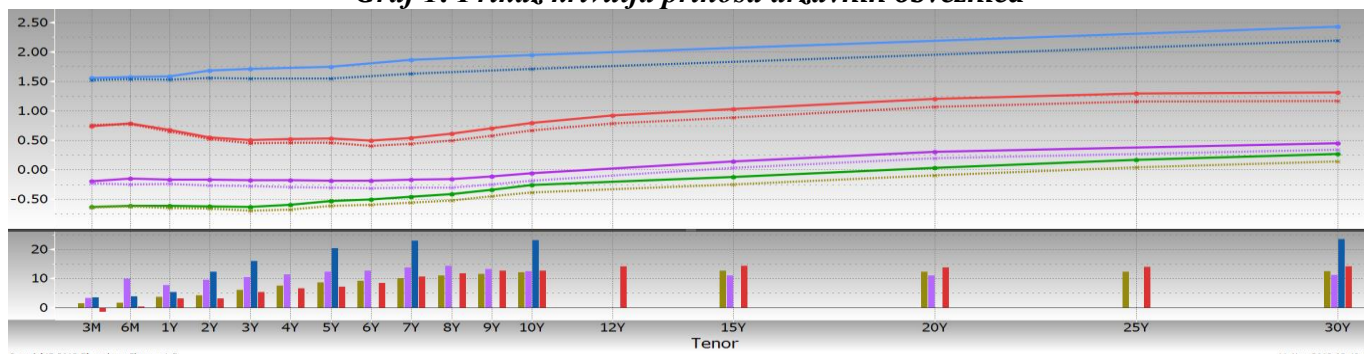
Tabela 1: Prikaz kretanja prinosa na državne obveznice

Prinosi	Eurozona			SAD			Velika Britanija			Japan		
	1.11.19	-	8.11.19	1.11.19	-	8.11.19	1.11.19	-	8.11.19	1.11.19	-	8.11.19
2 godine	-0,66	-	-0,62	↗	1,55	-	1,67	↗	0,52	-	0,55	↗
5 godina	-0,61	-	-0,53	↗	1,54	-	1,75	↗	0,46	-	0,53	↗
10 godina	-0,38	-	-0,26	↗	1,71	-	1,94	↗	0,66	-	0,79	↗

Tabela 2: Prikaz kretanja prinosa na njemačke Bubillove

Dospijeće	Prinosi		
	1.11.19	-	8.11.19
3 mjeseca	-0,609	-	-0,589
6 mjeseci	-0,627	-	-0,611
1 godina	-0,620	-	-0,595

Graf 1: Prikaz krivulja prinosa državnih obveznica

Graf prikazuje krive prinosa Njemačke (zeleno), SAD (plavo), Velike Britanije (crvena) i Japana (ljubičasto) za periode od 3 mjeseca do 30 godina na dane 08.11.2019. godine (pune linije) i 01.11.2019. godine (isprekidane linije). Na donjem dijelu grafa je prikazana razlika između vrijednosti odgovarajućih prinosa na navedene datume.

EUROZONA

Proteklu sedmicu su obilježili pozitivni signali o napretku trgovinskih pregovora između SAD i Kine, što je uticalo na rast prinosa sigurnijih obveznica. To je posebno bilo izraženo u četvrtak kada je saopšteno da su se dvije strane dogovorile da će u fazama obostrano ukinuti tarife, a što je pozitivno djelovalo na očekivano zvanično određivanje datuma potpisivanja „faze 1“ trgovinskih pregovora. Na sedmičnom nivou prinosi njemačkih obveznica su povećani između 4 i 12 baznih poena. Istovremeno, prinosi italijanskih obveznica su zabilježili rast između 6 i 20 baznih poena. Na pad optimizma vezano za pitanje konačnog dogovora, na kraju prošle sedmice uticaj je imala izjava predsjednika Trumpa, u petak, da SAD nisu dogovorile povlačenje odluke o povećanju tarifa.

U posmatranom periodu za eurozonu su objavljeni nešto bolji ekonomski podaci, a fokus je bio na pozitivnim finalnim podacima PMI indeksa, koji su bili bolji od preliminarnih. Ipak, MMF, a dan nakon toga i Evropska komisija (EK), su objavili lošije prognoze privrednog rasta i inflacije za eurozonu, navodeći povećane rizike, poput trgovinskih nesuglasica i Brexita, kao osnov smanjenih prognoza. Navedene institucije ne očekuju da će stopa inflacije eurozone ni tokom naredne dvije godine dostići ciljani nivo ECB od oko, ali ispod 2%. Pored toga EK prognozira da će, na osnovu nacrtu budžeta koje su vlade dostavile, eurozona obuzdati potrošnju, uprkos pozivima da se odgovori na intenziviranje ekonomskog usporenja. Tako je, na primjer, navedeno da se očekuje da Njemačka, najveća privreda ove regije, zadrži budžetski suficit do 2021. godine, iako se očekuje da ovaj suficit bude smanjen. S druge

strane, članice koje imaju visoke dugove će nastaviti da troše, uprkos prijedlozima za povećanjem štednje. EK predviđa da će odnos duga i GDP-a Francuske ove godine premašiti limit EU (60%), dok će taj odnos u Italiji doći skoro 140%.

Prema podacima European Banking Authority (EBA), evropske banke su prepolovile udio loših kredita u posljednje četiri godine, te je iznos ovih kredita smanjen na 636 miliona EUR zaključno s junom tekuće godine s 1,15 biliona EUR, koliko je ovaj udio iznosio u junu 2015. godine.

Tabela 3: Kretanje ekonomskih indikatora za eurozonu

Red.br.	Ekonomski indikatori		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodni period
1.	Sentix indeks povjerenja investitora – EZ	NOV	-13,8	-4,5	-16,8
2.	PMI indeks prerađivačkog sektora – EZ (final.)	OKT	45,7	45,9	45,7
3.	PMI indeks uslužnog sektora – EZ (final.)	OKT	51,8	52,2	51,6
4.	PMI kompozitni indeks– EZ (final.)	OKT	50,2	50,6	50,1
5.	Proizvođačke cijene – EZ (G/G)	SEP	-1,2%	-1,2%	-0,8%
6.	Maloprodaja – EZ (G/G)	SEP	2,4%	3,1%	2,7%
7.	Maloprodaja – Italija (G/G)	SEP	-	0,9%	0,8%
8.	Fabričke porudžbine – Njemačka (G/G)	SEP	-6,3%	-5,4%	-6,5%
9.	Industrijska proizvodnja – Njemačka (G/G)	SEP	-4,4%	-4,3%	-3,9%
10.	Industrijska proizvodnja – Francuska (G/G)	SEP	0,3%	0,1%	-1,3%
11.	Industrijska proizvodnja – Finska (G/G)	SEP	-	0,3%	4,7%
12.	Industrijske prodaje – Holandija (G/G)	SEP	-	-3,0%	-9,4%
13.	Prerađivačka proizvodnja – Francuska (G/G)	SEP	0,1%	0,4%	-1,5%
14.	Prerađivačka proizvodnja – Holandija (G/G)	SEP	-	1,2%	-1,3%
15.	Trgovinski bilans – Njemačka (u milijardama EUR)	SEP	19,5	21,1	16,4
16.	Trgovinski bilans – Francuska (u milijardama EUR)	SEP	-4,96	-5,55	-5,44
17.	Bilans budžeta – Belgija (u milijardama EUR)	SEP	-	-7,96	-9,78
18.	Bilans budžeta – Španija (u milijardama EUR)	SEP	-	-109,0	-123,1
19.	Promjena broja nezaposlenih – Španija (u '000)	OKT	62,1	97,9	13,9
20.	Stopa inflacije – Holandija	OKT	2,6%	2,8%	2,7%

SAD

Vijest da su se SAD i Kina prošle sedmice usaglasile da će u fazama obostrano ukinuti tarife, koje su uvedene tokom višemjesečnog trgovinskog rata, pozitivno je uticala kako na globalna finansijska tržišta tako i na finansijsko tržište SAD. Prinosi na američke obveznice su zabilježili rast za 12 do 23 bazna poena na sedmičnom nivou, te je prinos na desetogodišnje obveznice dosegao najveći nivo od kraja jula ove godine. Istovremeno, indeksi dionica su prošle sedmice bilježili rekordno visoke nivoe pod uticajem jačanja optimizma vezano za trgovinske pregovore. Naime, očekuje se da će SAD odustati od uvođenja tarifa na oko 156 milijardi USD vrijedan uvoz kineske robe, a čije je uvođenje planirano 15. decembra.

Predsjednik Feda iz Čikaga Evans je izjavio da je privreda SAD na dobrom mjestu, ali da će kretanje inflacije biti važan faktor u odlučivanju o budućem kretanju kamatnih stopa. Uoči sastanka koji je održan prošle sedmice, Evans je istakao da neće imati ništa protiv još jednog smanjenja kamatnih stopa, te je podržao odluku Feda da ove godine tri puta smanji referentnu kamatnu stopu.

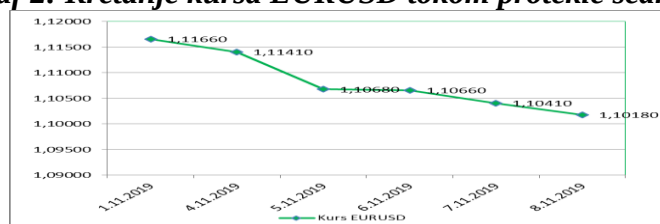
Prema rezultatima istraživanja Bloomberg-a za novembar, ekonomski analitičari prognoziraju stopu rasta američkog GDP-a od 2,3% za tekuću godinu, te stope od 1,8% i 1,9% za 2020. i 2021. godinu, respektivno. Prognozirana stopa inflacije za tekuću godinu je ostala nepromijenjena i iznosi 1,8%, dok je za 2020. i 2021. godinu smanjena na 2,0% s prethodno prognoziranih 2,1%. Većina anketiranih ekonomista očekuje da će Fed na sjednici koja se održava u decembru zadržati trenutnu referentnu kamatnu stopu, dok smatraju da vjerovatnoća recesije u narednih 12 mjeseci iznosi 30%.

Tabela 4: Kretanje ekonomskih indikatora za SAD

	Ekonomski indikatori		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodni period
1.	Zahtjevi za hipotekarne kredite	1. NOV	-	-0,1%	0,6%
2.	Inicijalni zahtjevi nezaposlenih za pomoć	2. NOV	215.000	211.000	219.000
3.	Bloomberg indeks potrošačkog povjerenja	3. NOV	-	59,1	61,0
4.	Indeks povjerenja - Univerzitet iz Mičigena P	NOV	95,5	95,7	95,5
5.	Zalihe u veleprodaji (M/M) F	SEP	-0,3%	-0,4%	0,1%
6.	PMI indeks uslužnog sektora F	OKT	51,0	50,6	51,0
7.	Obim porudžbina trajnih dobara F	SEP	-1,1%	-1,2%	-1,2%
8.	Fabričke porudžbine	SEP	-0,55	-0,6%	-0,1%
9.	Trgovinski bilans (u mlrd USD)	SEP	-52,4	-52,5	-55,0

USD je aprecirao u odnosu na EUR, te je kurs EURUSD zabilježio pad s nivoa od 1,1166 na nivo od 1,1018, a što predstavlja smanjenje od 1,33% na sedmičnom nivou.

Graf 2: Kretanje kursa EURUSD tokom protekle sedmice

VELIKA BRITANIJA

Premijer Velike Britanije Johnson je izjavio kako nijedan premijer, pa tako ni on, ne želi prijevremene izbore, posebno ne u decembru. Ipak, stanje je takvo da jednostavno nema druge mogućnosti, jer je jedini način da se sporazum o Brexitu provede u narednim sedmicama fokusiranje na ono šta narod želi. **U protekloj sedmici održana je sjednica MPC BoE na kojoj nije došlo do promjena u monetarnoj politici.** Ipak, dva člana ovog tijela neočekivano su glasala za smanjenje referentne kamatne stope, dok su ostali, uključujući i guvernera Carneya, istakli da bi razmotrili smanjenje ukoliko negativni globalni i pristici Brexita ne budu smanjeni. Guverner Carney je izjavio da je centralni scenario da će se usporenje globalnog rasta stabilizovati i da će sporazum o Brexitu koji je predložio premijer Johnson, a koji još uvijek nije odobrio Parlament, umanjiti neizvjesnosti oko Brexita. U ovom scenariju BoE bi i dalje mogla da se drži svojih dugoročnih poruka koje se tiču ograničenog i postepenog povećanja referentne kamatne stope. Ipak, ukoliko dođe do pogoršanja ekonomskih izgleda, BoE ističe da je vjerovatnije da će doći do smanjenja referentne kamatne stope. Dva člana MPC BoE Saunders i Haskel smatraju da je već vrijeme da se djeluje, te su tako i glasali za stope. Članovi MPC BoE su ublažili ton vezano za pitanje potrebe limitiranog i postepenog povećanja referentne kamatne stope u srednjem roku, ističući da bi ona možda „mogla da se desi“ prije nego „da bi bila neophodna“. Što se tiče ekonomskih očekivanja, BoE smatra da bi u naredna tri mjeseca ekonomija mogla da bilježi rast od 1%, što je ispod očekivanja iz augusta, i to uglavnom pod uticajima slabljenja globalne ekonomije i skorije aprecijacije GBP. BoE očekuje da će GDP u 2019. godini iznositi 1,4%, dok se za 2020. godinu očekuje rast od 2%. Inflacija, koja sada iznosi 1,7%, bi do sredine naredne godine mogla biti smanjena na 1,2%.

Tabela 5: Kretanje ekonomskih indikatora za UK

Red. br.	Ekonomski indikatori		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodni period
1.	PMI građevinski sektor	OKT	44,1	44,2	43,3
2.	PMI uslužni sektor	OKT	49,7	50,0	49,5
3.	PMI kompozitni indeks	OKT	49,5	50,0	49,3
4.	Zvanične rezerve, promjena (u mln USD)	OKT	-	2.212	475

Tokom protekle sedmice GBP je aprecirala u odnosu na EUR, dok je deprecirala u odnosu na USD. Kurs EURGBP je zabilježio pad s nivoa od 0,86299 na nivo od 0,86228, dok je kurs GBPUSD smanjen s nivoa od 1,2946 na nivo od 1,2774.

JAPAN

Pod uticajem jačanja optimizma vezano za pitanje trgovinskih pregovora između SAD i Kine, prinosi na japanske obveznice su zabilježili rast za 9 do 13 baznih poena na sedmičnom nivou. Na zatvaranju tržišta u petak referentni prinos na desetogodišnje obveznice je povećan na najveći nivo od početka maja ove godine (-0,05%). Guverner BoJ Kuroda je izjavio da će BoJ, ukoliko odluči dodatno ublažiti monetarnu politiku, nastojati smanjiti kratkoročne i srednjoročne kamatne stope bez uzrokovanja pretjeranog pada prinosa na obveznice s dužim rokovima dospjeća. Kuroda je, takođe, istakao da se sada očekuje rast globalne ekonomije sredinom naredne godine, što je otprilike šest mjeseci kasnije nego što je to BoJ prethodno očekivala, te je izrazio optimistični pogled na japansku ekonomiju.

Prema rezultatima istraživanja Bloomberg-a za novembar, ekonomski analitičari prognoziraju stopu rasta GDP-a od 0,9% za tekuću godinu, te stope od 0,3% i 0,8% za 2020. i 2021. godinu, respektivno. Istovremeno, ekonomisti su smanjili prognoze stope inflacije za tekuću i narednu godinu sa 0,7% i 1,0% na 0,6% i 0,9%, respektivno, dok je prognozirana stopa inflacije za 2021. godinu ostala nepromijenjena (0,8%). Takođe, očekuje se da će BoJ referentnu kamatnu stopu zadržati na trenutnom nivou od -0,10% do kraja naredne godine.

Tabela 6: Kretanje ekonomskih indikatora za Japan

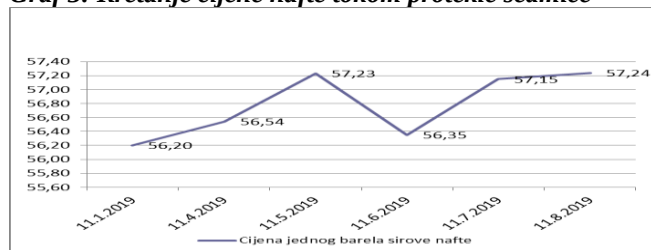
Red. br.	Ekonomski indikatori		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodni period
1.	Monetarna baza (G/G)	OKT	-	3,1%	3,0%
2.	PMI indeks uslužnog sektora F	OKT	-	49,7	52,8
3.	Indeks ukupnih zarada (G/G)	SEP	0,1%	0,8%	-0,1%
4.	Zvanične rezerve (u mlrd USD)	OKT	-	1.324,5	1.322,6
5.	Vodeći indeks P	SEP	92,2	92,2	91,9
6.	Koicidirajući indeks P	SEP	101,0	101,0	99,0

JPY je tokom protekle sedmice aprecirao u odnosu na EUR, te je kurs EURJPY zabilježio pad s nivoa od 120,80 na nivo od 120,38. JPY je deprecirao u odnosu na USD, te je kurs USDJPY zabilježio rast s nivoa od 108,19 na nivo od 109,26.

NAFTA I ZLATO

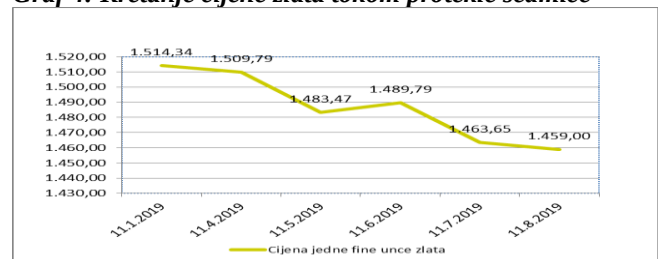
Na otvaranju njujorške berze u ponedjeljak cijena jednog barela sirove nafte je iznosila 56,20 USD (50,33 EUR). Tokom protekle sedmice cijena nafte je uglavnom bilježila rast pod uticajem optimizma da će ograničeni trgovinski sporazum između Kine i SAD biti postignut. Pad cijene nafte zabilježen je sredinom sedmice kada su objavljene vijesti da su zalihe nafte u SAD povećane sedmi put u posljednjih osam sedmica. U sedmici zaključno sa 1. novembrom zalihe su povećane za 7,93 miliona barela. Već narednog dana, kada su se pojavile vijesti da su Kina i SAD napravile progres u pregovorima, cijena nafte je povećana te je tokom trgovanja dostizala najveći nivo u posljednjih šest sedmica. Ukoliko se posmatra trend kretanja cijene nafte od početka oktobra, cijena je povećana za oko 9%, upravo zbog optimizma vezano za pitanje postizanja limitiranog trgovinskog sporazuma između Kine i SAD, dok su ekonomski podaci objavljeni tokom protekle sedmice ukazali na znakove poboljšanja u ekonomiji Kine i Japana. Cijena nafte na kraju sedmice nije zabilježila značajan rast jer su objavljeni podaci da je tokom oktobra Kina uvezla rekordnu količinu ovog energenta bez obzira na tok trgovinskih pregovora sa SAD. Ovakvi podaci su umanjili optimizam pojedinih trgovaca koji su očekivali da će postizanje trgovinskog sporazuma značajno povećati tražnju za naftom. Na zatvaranju tržišta u petak cijena jednog barela sirove nafte iznosila je 57,24 USD (51,95 EUR).

Graf 3: Kretanje cijene nafte tokom protekle sedmice

Na otvaranju londonske berze metala u ponedjeljak cijena jedne fine unce zlata je iznosila 1.514,34 USD (1.356,21 EUR). Tokom trgovanja u protekloj sedmici cijena zlata je smanjena približavajući se nivou od 1.450 USD po unci, što je prepoznato kao važna granica u kretanju cijene zlata. Analitičari smatraju da ukoliko se ovaj nivo cijene probije, slijedi dalji pad cijene zlata. Ključni razlog koji je vodio smanjenju cijene zlata je upravo isti razlog koji je uticao na rast cijene nafte. Naime, optimizam vezano za pitanje trgovinskih pregovora na relaciji Kina-SAD je uticao na jačanje apetita investitora prema riziku, te su investitori počeli s većim ulaganjem u nešto rizičnije investicije uz povlačenje investicija u zlato. Značajan pad cijene zlata zabilježen je tokom trgovanja u četvrtak, kada je glasnogovornik ministarstva trgovine Kine izjavio da su dvije strane dogovorile da ukinu carine na pojedine proizvode, što je dio faze u pregovorima koji vode postizanju sporazuma. Tokom trgovanja u petak cijena zlata se smanjila na najniži nivo u posljednja tri mjeseca, kako je optimizam vezano za pomenute pregovore uticao na aprecijaciju USD, ali i rast kamatnih stopa na globalnom nivou. Prinosi na desetogodišnje obveznice SAD su od početka septembra (1,50%) povećani na trenutnih 1,94%, prinosi na državne obveznice Njemačke trenutno oko -0,26%, dok je početkom septembra ovaj prinos iznosio ispod -0,70%. Na zatvaranju tržišta u petak cijena jedne fine unce zlata je iznosila 1.459,00 USD (1.325,65 EUR).

Graf 4: Kretanje cijene zlata tokom protekle sedmice

Pripremili:
Služba Front Office
Odjeljenje za bankarstvo

Odricanje od odgovornosti (Disclaimer)

Navedeni pregled kretanja je zasnovan na eksternim izvorima i ne sadrži bilo kakve komentare, procjene i stavove CBBiH. Centralna banka ne može garantovati njihovu tačnost i ne snosi odgovornost za direktnu ili indirektnu štetu koja može nastupiti kao posljedica korištenja ili nemogućnosti korištenja informacija, materijala ili sadržaja, ili za posljedice odluka donesenih na bazi njih.